

Παιδαγωγική Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη διδασκαλία της Αγγλικής γλώσσας για Ειδικούς Σκοπούς. Μελέτη περίπτωσης

Μπατσιλα Μαριάνθη¹, Τσιχουρίδης Χαρίλαος²

¹ Σχολική Σύμβουλος ΠΕ06 Καρδίτσας και Τρικάλων

tsab1996@ath.forthnet.gr

² Μεταδιδακτορικός ερευνητής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

hatsihour@uth.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να ανιχνεύσει και να καταγράψει τις απόψεις των εκπαιδευτικών για τη χρήση των νέων τεχνολογιών και την επίδρασή τους στην διδασκαλία της Αγγλικής γλώσσας για Ειδικούς Σκοπούς (Α.Ε.Σ.) και συγκεκριμένα στην δεξιότητα της κατανόησης γραπτού λόγου (*reading skills*) στο μάθημα «Οικονομική Ορολογία στα Αγγλικά» του τομέα Οικονομίας και Διοίκησης των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.). Στην έρευνα συμμετείχαν 9 εκπαιδευτικοί από σχολεία της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του νομού Λάρισας. Για την συλλογή των δεδομένων ακολουθήθηκε η ποιοτική μέθοδος διερεύνησης με τη βοήθεια προσωπικών συνεντεύξεων. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών με κάθε μορφή (εκπαιδευτικά λογισμικά, CDs, DVDs, videos, e-mails, skype, διαδίκτυο), συνέβαλε στην βελτίωση των *reading skills* των μαθητών, εκπαιδευοντας, πληροφορώντας και ψυχαγωγώντας τους ταυτόχρονα, μέσα από σύγχρονο, ενημερωμένο και αυθεντικό υλικό, το οποίο καταφέρνει να συνδέει την διδασκαλία των Α.Ε.Σ. με την σύγχρονη αγορά εργασίας. Οι εκπαιδευτικοί προτείνουν τον εμπλουτισμό του διδακτικού υλικού με την εισαγωγή αυθεντικών κειμένων, την παιδαγωγική και διδακτική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και σύνδεσή τους με το βιβλίο και τέλος την επιμόρφωσή τους σε σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις με την χρήση των Τ.Π.Ε..

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Αγγλικά για Ειδικούς Σκοπούς (Α.Ε.Σ.), νέες τεχνολογίες, κατανόηση γραπτού λόγου (*reading skills*).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συνεχόμενη επιστημονική, τεχνολογική, εκπαιδευτική και η διεθνής επιχειρηματική ανάπτυξη οδήγησαν στην εξειδίκευση στους περισσότερους τομείς εργασίας (Κόκκος, 2007). Η ανάγκη αυτή για εξειδίκευση οδήγησε με τη σειρά της στην ανάπτυξη της διδασκαλίας της Αγγλικής γλώσσας για Ειδικούς Σκοπούς (Α.Ε.Σ.), μέσω ειδικά σχεδιασμένων αναλυτικών γλωσσικών προγραμμάτων και αντιστοίχων συγγραμμάτων. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, τα Α.Ε.Σ. αφορούν γλωσσικά προγράμματα, σχεδιασμένα ειδικά για ομάδες ή μεμονωμένα άτομα, τα οποία

μαθαίνουν για ένα συγκεκριμένο σκοπό και ανάγκες (επαγγελματικές, κοινωνικές, ακαδημαϊκές), (Σηφάκης, 2000). Οι ομάδες αυτές «αφορούν ενήλικες επαγγελματίες και φοιτητές ή μαθητές, Τριτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αντίστοιχα» (Dudley-Evans & St John, 1998:150), ενώ «τα γλωσσικά προγράμματα στα οποία συμμετέχουν, διαφέρουν από τα Γενικά Αγγλικά, επειδή είναι επικεντρωμένα στη γλώσσα που είναι κατάλληλη για τις δραστηριότητες των συγκεκριμένων γλωσσικών τους αναγκών» (Κανταρίδου & Υψηλάντης, 2003:3). Στην δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση μπορούμε να θεωρήσουμε ότι το μάθημα «Οικονομική Ορολογία στα Αγγλικά», το οποίο διδάσκεται στον τομέα Οικονομίας και Διοίκησης των ΕΠΑ.Α, αποτελεί μάθημα Αγγλικών για Ειδικούς σκοπούς, επειδή στοχεύει στην διδασκαλία συγκεκριμένης ορολογίας και δεξιοτήτων για λογιστές και γραμματείς (Π.Ι.,2000 Π.Ι., 2002 Ν. 3475/2006/ΕΠΑ.Α.) και σημαντικό μέρος της διδασκαλίας του μαθήματος στοχεύει στην ανάπτυξη της δεξιότητας κατανόησης του γραπτού λόγου (reading skills). Το επίκαιρο ερώτημά μας είναι αν κατά πόσο και πώς οι νέες τεχνολογίες μπορούν να βελτιώσουν την δεξιότητα αυτή.

Σύμφωνα με παλαιότερες έρευνες, τα βιβλία των Α.Ε.Σ δεν είναι ικανά από μόνα τους να καλλιεργήσουν επιτυχώς τις δεξιότητες στις οποίες απαιτείται να εξασκηθούν οι μαθητές, ούτε δύνανται να παρέχουν τις ανάλογες επικοινωνιακές δραστηριότητες, ώστε να δημιουργήσουν ένα ευχάριστο και δημιουργικό κλίμα στην τάξη (Allwright, & Allwright, 1977· Yates, 1977· Swales, 1980· Allwright, 1981· O' Neil, 1982· Coffey, 1984· Hutchinson, & Waters, 1984· Dudley Evans, 1985· Swales, 1985).

Στην δεκαετία του '90 η ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών και της πληροφορίας δημιουργεί νέα πεδία απασχόλησης και το εργασιακό περιβάλλον πολλών κλάδων διαφοροποιείται σημαντικά. Η ανάγκη για αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση σε διάφορους και πιο εξειδικευμένους τομείς των Α.Ε.Σ. γίνεται όλο και πιο επιτακτική και νέα εκπαιδευτικά-διδασκτικά εργαλεία εμφανίζονται. Σε έρευνες καταγράφεται η σπουδαιότητα της αυθεντικότητας των δραστηριοτήτων και των κειμένων, ικανών να προετοιμάσουν την τάξη για το μελλοντικό επαγγελματικό της περιβάλλον (Mc Eneay & Wilson, 1996), ενώ παράλληλα, προτείνεται να συμπεριλαμβάνεται στο εκπαιδευτικό υλικό και το ανάλογο οπτικοακουστικό, το οποίο να εμπλουτίζεται από το διαδίκτυο ή άλλες πηγές (Yogman & Kaylanı, 1996). Η άποψη αυτή ενισχύεται και από μετέπειτα προτάσεις αφενός για την χρήση αυθεντικών πηγών για την εξάσκηση της κατανόησης γραπτού λόγου (Dudley Evans & St John, 1998) και αφετέρου, για την χρήση εκπαιδευτικών λογισμικών, ως ικανών να προωθήσουν όχι μόνο την γλωσσική ανάπτυξη, αλλά και την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών (Pearson, 1998).

Αυθεντικά κείμενα από το διαδίκτυο χρησιμοποιούνται για να γεφυρώσουν το χάσμα ασυμβατότητας μεταξύ του περιεχομένου των κειμένων βιβλίων Α.Ε.Σ. με την αντίστοιχη χρήση της γλώσσας στην αγορά εργασίας (Carbajosa Palmero, 2003) ενώ, ομάδα φοιτητών που χρησιμοποιεί αυθεντικά κείμενα από το διαδίκτυο παρουσιάζει καλύτερα αποτελέσματα από την ομάδα, που χρησιμοποίησε τα παραδοσιακά τροποποιημένα κείμενα του βιβλίου τους, τονίζοντας έτσι την θετική επίδραση της τεχνολογίας στην εκπαιδευτική διαδικασία της Αγγλικής γλώσσας (Askari Arani, 2004) και ενισχύοντας την αυθεντική επικοινωνία ανάμεσα στο κείμενο και το χρήστη (Perez Canaro & Amagro Esteban, 2005). Προτείνεται ο επανασχεδιασμός γλωσσικών προγραμμάτων βιβλίων για επιχειρηματικά Αγγλικά, τα οποία αδυνατούσαν να προετοιμάσουν κατάλληλα τους εκπαιδευόμενους για τις μελλοντικές

γλωσσικές τους ανάγκες τους, με βάση την ανάλυση των σύγχρονων εργασιακών αναγκών των εκπαιδευομένων και την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στο εκπαιδευτικό υλικό (internet, DVDs, CD-ROMs), (Jiajing, 2007). Η διαδικτυακή επικοινωνία, η αλληλογραφία και η επικοινωνία με Αγγλόφωνους μαθητές, θεωρείται ένας εξαιρετικά αποτελεσματικός τρόπος βελτίωσης του λεξιλογίου και της κατανόησης γραπτού λόγου σε μαθητές Α.Ε.Σ, τα οποία δημιουργούν πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας στην Αγγλική γλώσσα και διευκολύνουν την εκμάθηση του λεξιλογίου (Harding, 2007).

Στην Ελληνική πραγματικότητα, προτείνεται η χρήση του διαδικτύου προς όφελος της διδασκαλίας της Αγγλικής γλώσσας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Η χρήση του διαδικτύου συστήνεται για αυθεντικές καταστάσεις αλληλεπίδρασης με τη γλώσσα των κειμένων, συνδέοντας την τάξη με την πραγματική ζωή, προσφέροντας ένα τεράστιο αριθμό χρήσιμων γλωσσικών πληροφοριών, και βοηθώντας τους μαθητές των Α.Ε.Σ να φθάσουν επιτυχώς στα επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα, κάνοντας πρακτική εφαρμογή στη γλώσσα (Σακελλαροπούλου, 2002). Με την ίδια έμφαση, τονίζεται η αξιοποίηση του διαδικτύου ως μέσου στη διδακτική πρακτική στην τάξη, συμβάλλοντας στη αλλαγή της παραδοσιακής μετωπικής διδασκαλίας, παράγοντας γλώσσα και προωθώντας την επικοινωνία (Τελλίδου, 2004). Σε οδηγίες που αναφέρονται σε συγκεκριμένα σημεία και στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο διδάσκεται στην Α' τάξη των Ημερησίων ΕΠΑ.Λ., προτείνεται να εμπλουτιστεί το βιβλίο με δραστηριότητες από περιβάλλοντα, που προωθούν τη χρήση της γλώσσας σε καθημερινές/αυθεντικές καταστάσεις με αυθεντικά ξενόγλωσσα κείμενα και να αξιοποιηθεί από τον καθηγητή δικό του οπτικό και ηχητικό υλικό (τραγούδια, βίντεο), επειδή αυτό απουσιάζει από το βιβλίο (Χροσοχόος & Κοσοβίτσα, 2007-2008).

Τα τελευταία χρόνια η πρόοδος της τεχνολογίας των ηλεκτρονικών υπολογιστών και η μεγάλη εξοικείωση των νέων με τις νέες εφαρμογές της τεχνολογίας οδήγησε σε νέα εργαλεία-εφαρμογές ευκολόχρηστα και ελκυστικότερα στους νέους χρήστες (interactive white board, forums, e-twinning, skype, site κοινωνικής δικτύωσης (facebook, twitter), λογισμικά δημιουργίας ιστοσελίδων, blogs, κ.ά.). Το εύλογο ερώτημα που δημιουργείται είναι αν τα νέα αυτά εργαλεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα με την ενσωμάτωσή τους στη διδασκαλία και κυρίως με ποιο τρόπο μπορεί να γίνει αυτό;

Με αφορμή τις παραπάνω διαπιστώσεις διενεργήθηκε η παρούσα έρευνα ακολουθώντας την ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση. Τα ερευνητικά μας ερωτήματα, συνοψίζονται στα εξής: 1. Ποια είναι η άποψη των εκπαιδευτικών του μαθήματος των Α.Ε.Σ. «Οικονομική Ορολογία στα Αγγλικά» για τα κείμενα και το λεξιλόγιο των βιβλίων τους, 2. κατά πόσον χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες για τη διδασκαλία των κειμένων και του λεξιλογίου, 3. ποια είναι η άποψή τους για την επίδραση των νέων τεχνολογιών στην διδασκαλία της δεξιότητας κατανόησης του γραπτού λόγου στο μάθημα του τομέα Οικονομίας και Διοίκησης των ΕΠΑ.Λ., και τι θα είχαν να προτείνουν οι ίδιοι για την βελτίωση της συγκεκριμένης δεξιότητας στο βιβλίο;

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Μεθοδολογική προσέγγιση της έρευνας-ερευνητικά εργαλεία –συμμετέχοντες

Για την διεξαγωγή της παρούσας έρευνας ακολουθήθηκε η ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση. Η επιλογή της μεθόδου αυτής έγινε, επειδή μας ενδιέφερε να διεισδύσουμε στο βάθος των πραγμάτων και να ανιχνεύσουμε με μεγαλύτερη λεπτομέρεια τα προς διερεύνηση ζητήματα, αφού η ποιοτική έρευνα επιδιώκει να ανακαλύψει τις σημασίες που προσδίδουν οι μετέχοντες στην έρευνα στη συμπεριφορά τους, στον τρόπο με τον οποίο ερμηνεύουν τις καταστάσεις και ποιες είναι οι απόψεις τους, σε συγκεκριμένα ζητήματα (Woods, 1999). Έτσι, η επιλογή αυτής της μεθόδου κρίθηκε η καταλληλότερη με σκοπό να ερμηνευτούν σε βάθος τα πώς και τα γιατί των ερωτημάτων της εργασίας, στοχεύοντας στην καλύτερη κατανόηση και επεξήγηση των ζητημάτων προς διερεύνηση (Mason, 2003).

Για τη διεξαγωγή της έρευνας χρησιμοποιήθηκε η «μονομεθοδική» τεχνική συλλογής δεδομένων (Cohen & Manion, 2000 όπ. αναφ. στους Κυρίδη, Δρόσο & Τσακίριδου, 2003) και ως εργαλείο συλλογής τους η προσωπική και ημιδομημένη συνέντευξη, η οποία «αποτελεί ένα πολυεργαλείο άντλησης πρωτογενούς υλικού, που καθιστά δυνατή τη μορφοποίησή του με τρόπους, ώστε να καλύπτει πολλές και ποικίλες ερευνητικές ανάγκες» (Λάζος, 1998:293).

Για την αποτελεσματικότερη συλλογή των δεδομένων οι συνεντεύξεις καταγράφηκαν, ώστε όλες οι πληροφορίες να αξιοποιηθούν και να μην ξεχαστεί ή χαθεί πολύτιμο υλικό. Η άμεση καταγραφή των συνομιλιών δίνει τη δυνατότητα στο συνεντευκτή να συγκεντρώσει άμεσα όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για επεξεργασία, ανάλυση και αξιολόγηση, οι οποίες τη δεδομένη στιγμή της συνέντευξης να μην έγιναν αντιληπτές, ως προς τη πιθανή σημασία ή σπουδαιότητά τους (Διαμαντάκης, Ντάβου & Πανούσης, 2001).

Στην παρούσα έρευνα πήραν μέρος 9 εκπαιδευτικοί (8 γυναίκες και ένας άντρας) του ν. Λάρισας που έχουν διδάξει το συγκεκριμένο μάθημα. Στους εκπαιδευτικούς, έγινε σαφής και πλήρης ενημέρωση για το αντικείμενο της συνέντευξης και τον σκοπό της έρευνας.

Άξονες και δομή της συνέντευξης

Για την εγκυρότητα του ερευνητικού εργαλείου, οι ερωτήσεις της συνέντευξης βασίστηκαν στη βιβλιογραφία για το σχεδιασμό και τα στάδια της συνέντευξης (Cohen & Manion, 2000). Επίσης, βασίστηκαν και στο υλικό που συλλέχθηκε από πιλοτικές συνεντεύξεις με 4 εκπαιδευτικούς, που δίδαξαν το συγκεκριμένο αντικείμενο. Η πιλοτική έρευνα είχε σκοπό οι ερωτήσεις να δοκιμαστούν ως προς την διατύπωσή τους και ως προς την κατεύθυνση συλλογής χρήσιμων πληροφοριών, και ανάλογα να αναδιατυπωθούν. Πάντως, η πορεία της συνέντευξης εξαρτήθηκε από τον κάθε ερωτώμενο και την ικανότητά του για επικοινωνιακή προσέγγιση από μέρους του. Οι βασικές ερωτήσεις της συνέντευξης κινήθηκαν γύρω από την ανάγκη συλλογής δεδομένων για την απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων και κατηγοριοποιήθηκαν κάτω από 4 συνολικούς άξονες: α) Εργασιακό προφίλ των συμμετεχόντων, β) χρήση νέων τεχνολογιών, γ) επίδραση των νέων τεχνολογιών στη κατανόηση γραπτού λόγου, δ) προτάσεις-προσθήκες-βελτιώσεις.

Για να εξασφαλιστεί η εγκυρότητα και η αξιοπιστία της έρευνας, δόθηκαν οι απαραίτητες διευκρινήσεις και επεξηγήσεις στους συνεντευξιαζόμενους, ώστε να

γίνουν τα θέματα συζήτησης πλήρως κατανοητά (Διαμαντάκης, Ντάβου & Πανούσης, 2001).

Ανάλυση των δεδομένων

Για την ανάλυση των δεδομένων του ερευνητικού εργαλείου ακολουθήθηκαν τα βασικά στάδια και βήματα της ανάλυσης περιεχομένου (content analysis) (Κυριαζή, 1999, όπ. αναφ. στον Ιωσηφίδη, 2003). Μετά τη συλλογή δεδομένων, ακολούθησε ακριβής απομαγνητοφώνηση των συνεντεύξεων, επαναλαμβανόμενη ακρόαση και ανάγνωση του περιεχομένου τους και αφού εντοπίστηκαν τα σημεία που είχαν το μεγαλύτερο ερευνητικό ενδιαφέρον, καταγράφηκαν και ακολούθησε ο προσδιορισμός της μονάδας καταγραφής και ανάλυσης των δεδομένων (Ιωσηφίδης, 2003). Στην παρούσα έρευνα η ανάλυση περιεχομένου έγινε με βάση λέξεις, « οι οποίες είναι οι μικρότερες μονάδες ανάλυσης που χρησιμοποιούνται. Πρόκειται για λέξεις κλειδιά, οι οποίες μεταφέρουν βασικές έννοιες και μηνύματα» (Αθανασίου, 2000:246). Οι λέξεις κλειδιά που χρησιμοποιήθηκαν σε αυτή την έρευνα ήταν *νέες τεχνολογίες, σύγχρονος, ενδιαφέρον, αυθεντικός, ποικίλος, συμμετοχή, εύκολος/δύσκολος, επίπεδο, σχετικός, ανάγκες, ελλείψεις, προσθήκες, αλλαγές*, που υπήρχαν στις απαντήσεις των συνεντεύξεων των συμμετεχόντων καθηγητών σε συνδυασμό με τους στόχους αυτής της εργασίας και τα ερευνητικά ερωτήματα (Αθανασίου, 2000).

Εξαιτίας του μεγάλου όγκου των δεδομένων των συνεντεύξεων τα δεδομένα οργανώθηκαν σε κατηγορίες με βάση τις οποίες θα γινόταν ουσιαστικά και η ανάλυση περιεχομένου και κωδικοποιήθηκε το υλικό κάτω από κάθε κατηγορία, σε συνάρτηση πάντα με τα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας (Ιωσηφίδης, 2003). Σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας της καταγραφής, ταξινόμησης και ανάλυσης των δεδομένων των συνεντεύξεων εξακολούθησε να υφίσταται η αποσαφήνιση του ερευνητικού αντικείμενου και των ερευνητικών ερωτημάτων αυτής της εργασίας (Ιωσηφίδης, 2003).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ερωτήσεις πρώτου άξονα - Εργασιακό προφίλ των εκπαιδευτικών

Από τη έρευνα προέκυψε ότι οι συμμετέχοντες στην έρευνα καθηγητές (στην εργασία αναφέρονται ως Σ1,Σ2,...,Σ9) είχαν από 10 έως 30 χρόνια συνολικής διδακτικής εμπειρίας στην Αγγλική γλώσσα. Από αυτά εργάστηκαν σε ΕΠΑ.Λ. από 2 έως 15 χρόνια και αντίστοιχη χρονική εμπειρία είχαν στη διδασκαλία του εκπαιδευτικού υλικού του μαθήματος Οικονομική Ορολογία στα Αγγλικά. Από αυτά τα δεδομένα, μπορεί κανείς να συμπεράνει ότι, η διδακτική εμπειρία των εκπαιδευτικών στη διδασκαλία της Αγγλικής γλώσσας γενικά, αλλά και στα ΕΠΑ.Λ. ειδικά, ήταν αρκετά μεγάλη. Αυτό σημαίνει ότι ήταν γνώστες της φιλοσοφίας και των στόχων των Επαγγελματικών Σχολείων (παροχή γενικής παιδείας σε συνδυασμό με επαγγελματική κατάρτιση και εξειδίκευση) (3475/2006), τα οποία έρχονται σε αντίθεση με τους στόχους και την φιλοσοφία των Γενικών Λυκείων, (1566/1985). Ταυτόχρονα είχαν μια ικανοποιητική εμπειρία στη διδασκαλία του μαθήματος, και γνώση του περιεχομένου του και άρα είχαν τη δυνατότητα να εκφράσουν επαρκώς τις απόψεις τους σε σχέση με αυτό. Όλοι οι συμμετέχοντες έχουν διδάξει ή διδάσκουν το εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος και 7 από αυτούς είναι κάτοχοι της πιστοποίησης του Προγράμματος επιμόρφωσης των καθηγητών στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Ερωτήσεις δεύτερου άξονα

α) Απόψεις των εκπαιδευτικών για τυχόν προβλήματα του υπάρχοντος εκπαιδευτικού υλικού

Σχολιάζοντας οι εκπαιδευτικοί το υλικό του μαθήματος ως προς τα κείμενα και το λεξιλόγιο ανέφεραν, ότι, κατά την άποψή τους, το λεξιλόγιο βρίσκεται υπό μορφή καταλόγου «...είναι μια μεγάλη λίστα...» (Σ3), στο τέλος κάθε ενότητας, αλλά και στο τέλος του βιβλίου «English for Office Clerks». Οι περισσότεροι δείχνουν να μην αρέσκονται σε αυτόν τον τρόπο παρουσίασης χαρακτηρίζοντας το λεξιλόγιο ως «κατεβατό» ή ως «αποστήθιση» με έμφαση στο νόημα και όχι στην λεξιλογική ανάλυση. Επίσης το θεωρούν εκτενές και μεμονωμένο αρκετά δύσκολο με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτό να χρησιμοποιηθεί με επικοινωνιακό τρόπο «...δεν είναι καθόλου επικοινωνιακό...» (Σ7). Από τα σχόλιά τους, φαίνεται ότι πιστεύουν πως το λεξιλόγιο είναι μεν σχετικό με τις ανάγκες της ειδικότητας, και δίνει πλούσια ανάλογη ορολογία, αλλά υπάρχουν και λέξεις που δεν αφορούν σύγχρονα περιβάλλοντα γραφείου ή σύγχρονα αντικείμενα γραφείου «...στις μέρες μας δεν έχουμε telex, έχουμε e-mail...» (Σ6). Ισχυρίζονται λοιπόν, ότι σε αυτό το κομμάτι, το λεξιλόγιο πρέπει να εκσυγχρονιστεί.

Στο σύνολό τους, οι εκπαιδευτικοί έχουν την γνώμη ότι τα κείμενα στο εκπαιδευτικό υλικό δεν είναι σύγχρονα και τα χαρακτηρίζουν ως «τυποποιημένα», «στερεότυπα», «ξερά» ή «στεγνά». Πιστεύουν ότι αρκετά από αυτά δεν έχουν σχέση με την σημερινή πραγματικότητα και τονίζουν την παλαιότητα των κειμένων λέγοντας ότι στα κείμενα αναφέρονται ακόμη οι δραχμές και όχι τα ευρώ, στο telex και όχι στο e-mail. Τα κείμενα αξιολογούνται ως δύσκολα στην πλειοψηφία τους, με εξαίρεση όσα είναι σε μορφή διαλόγου, τα οποία είναι και πιο προσιτά ή ευχάριστα, δεν είναι αυθεντικά και μάλλον «φτιαχτά και μέτρια». Αναφέρουν ότι θα προτιμούσαν τα κείμενα να προέρχονται από αληθινές πηγές και ότι η παρωχημένη θεματολογία των κειμένων, η δυσκολία τους και η απουσία αυθεντικών πηγών προέλευσής τους προκαλούν ανία και αδιαφορία στους μαθητές. Προσθέτουν δε ότι επειδή ο προσανατολισμός των κειμένων είναι μόνον η παροχή λεξιλογίου, αλλά όχι και η πρόκληση ενδιαφέροντος για τους μαθητές, αναλαμβάνουν αυτοί αυτό το ρόλο, ώστε να παρακινήσουν την τάξη και να ζωντανέψουν το μάθημα «...τα παιδιά κουράζονται με τόσο λεξιλόγιο...όλο ασκήσεις και λεξιλόγιο...φέρνω δικό μου υλικό, και τα παιδιά από το σπίτι, από το διαδίκτυο...» (Σ6).

Κατά τους εκπαιδευτικούς, έλλειψη εντοπίζεται και στη μετάδοση γλωσσικών πληροφοριών για σύγχρονα γραφεία και το επικρίνουν ως μη ικανό να προσεγγίσει επικοινωνιακά τη γλώσσα, αλλά ούτε και να μεριμνήσει για τα διαφορετικά μαθησιακά στυλ. Ενδιαφέρον εκφράζουν κυρίως μόνο οι μαθητές εκείνοι, οι οποίοι είναι και εργαζόμενοι, οπότε και λόγω της εμπειρίας τους εμπλέκονται στη συζήτηση θεμάτων που τους αφορούν «...μόνο οι μεγάλοι μαθητές ενδιαφέρονται, έχουν και έναν λόγο επειδή εργάζονται...» (Σ5). Ταυτόχρονα δηλώνουν ότι μόνο ένα ελάχιστο ποσοστό των δραστηριοτήτων παρουσιάζουν αυθεντικές συνθήκες επικοινωνίας γιατί οι περισσότερες είναι μάλλον «functional» (δομημένες). Επίσης, ούτε το οπτικό υλικό των κειμένων είναι πλούσιο ή ανανεωμένο. Το χαρακτηρίζουν ως: «αραιογραμμένο», «κακής ποιότητας», «καθόλου ελκυστικό», «απαρχαιωμένο», «αναχρονιστικό», «φτωχό».

Συνοπτικά, οι ελλείψεις που παρουσιάζει το βιβλίο (λεξιλόγιο υπό μορφή αποστήθισης, υπερβολικό και μη επικοινωνιακό, δύσκολο, βαρετό και όχι εφαρμόσιμο σε *real life situations*, κείμενα που δεν είναι σύγχρονα και αυθεντικά αλλά τυποποιημένα και στερεότυπα, οπτικό υλικό μουντό και άσχετο με σύγχρονες ανάγκες γραφείου), αλλά και η αδυναμία του βιβλίου να προωθήσει την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών στην μαθησιακή διαδικασία ανάγκασε τους εκπαιδευτικούς να στραφούν σε εναλλακτικές μορφές διδακτικών μεθόδων για τη διδασκαλία γενικότερα του μαθήματος και ειδικότερα του λεξιλογίου και των κειμένων, ώστε να γίνουν πιο ενδιαφέροντα και να διευκολύνουν τη μάθηση.

β) χρήση νέων τεχνολογιών για τη διδασκαλία του μαθήματος στο λεξιλόγιο και τα κείμενα

Παρακινούμενοι και από τους μαθητές/τριες η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών «εξαναγκάστηκε» να στραφεί στις νέες τεχνολογίες για τον εμπλουτισμό του διδακτικού υλικού και σε σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις που ενθαρρύνουν την ομοαδοσυνεργατική μάθηση, την διδασκαλία με *projects* και την ενεργό συμμετοχή. Οι δεξιότητες και η εξοικείωση των μαθητών με τη χρήση των νέων τεχνολογικών εφαρμογών έγιναν «εργαλείο» για την επίτευξη του μαθησιακού στόχου. Ενδεικτικά αναφέρουν: «...οι μαθητές είναι εξπέρ στο διαδίκτυο,...» (Σ2), «...σε λίγο χρόνο βρίσκουν και κατεβάζουν ότι χρειάζεται» (Σ3), « όλοι τους έχουν υπολογιστή στο σπίτι, αλλά προτιμούν τα *internet café* για να βρίσκονται μαζί με άλλους, παίζουν διαδικτυακά παιχνίδια...κάνουν *chat*...» (Σ6), «...Ελάχιστοι μαθητές δεν έχουν λογαριασμό στο *facebook*...κάθε μέρα ασχολούνται αρκετές ώρες...στέλνουν μηνύματα ο ένας στον άλλο...» (Σ7), «...ανταλλάσσουν μέσω *email* και *forums* απόψεις και μηνύματα...όλοι έχουν κάποιο λογαριασμό *e-mail*» (Σ8), «...μέσω *skype* έχουν συνομιλία με διάφορα άτομα που βρίσκονται μακριά, και μιλάνε πολύ συχνά...» (Σ9), «...όλη την ώρα κατεβάζουν τραγούδια από το *youTube*.....και τα φέρνουν στην τάξη...» (Σ1), «...μου δείχνουν βίντεο που κατεβάζουν στο σπίτι ...μερικοί και στο εργαστήριο...στα διαλείμματα στην πληροφορική...αρκετές φορές ...» (Σ5).

Έτσι, οι εκπαιδευτικοί, εκμεταλλευόμενοι την αγάπη και εξοικείωση των μαθητών/τριών για τις νέες τεχνολογίες και τις εφαρμογές της, σχεδίασαν νέες δραστηριότητες βασισμένες σε αυτές και ζήτησαν από τους μαθητές να συλλέξουν πληροφορίες από το διαδίκτυο εργαζόμενοι ανά ομάδες, για θέματα περιβάλλοντος γραφείου (τρόπους πρόσληψης εργασίας, αναθέσεις υπαλλήλων, εργασίες γραφείου, εμπορική αλληλογραφία, διαφήμιση, πληροφορίες για εταιρίες, σύνταξη αναφορών (*reports*)), δίνοντάς τους έτσι το έναυσμα να γίνουν οι ίδιοι ερευνητές της γλώσσας και προσφέροντάς τους ένα πραγματικό κίνητρο για την εκμάθηση του λεξιλογίου:

«...που να το μάθουν το λεξιλόγιο...μαθαίνεται αποστήθιση;» (Σ4), «...τους έβαλα να βρουν πληροφορίες για τις αναθέσεις του γραφείου...έτσι και αλλιώς ξημερώνουν στον υπολογιστή...και να τις φέρουν στην τάξη...» (Σ8), «...έψαξαν στο διαδίκτυο στο σπίτι και οι άλλοι που βαριόντουσαν είπαν στους φίλους τους να τους τα στείλουν ή τους έστειλαν διευθύνσεις και *sites* να τα βρουν μόνοι τους ...» (Σ3), «...και αφού δεν υπάρχουν αυθεντικά κείμενα όταν κάναμε για την διαφήμιση και το σχετικό λεξιλόγιο τους ζήτησα να μου φέρουν αυθεντικές διαφημίσεις...» (Σ7), «...κατέβασαν άρθρα από *sites* εφημερίδων και περιοδικών, ...τους έβαλα και στη διαδικασία να διαβάσουν ξένα έντυπα, να δουν οικονομικές εφημερίδες...» (Σ1), «...βρήκαν το λεξιλόγιο και τα

κείμενα μόνοι τους για την εργασία...νομίζω διαφημίσεις για πρόσληψη προσωπικού σε επιχειρήσεις στο εξωτερικό» (Σ6), «...νομίζω ότι χρειάζεται να προσαρμοστεί στη σύγχρονη ορολογία. Γι' αυτό τους φέρνω πολύ συχνά δικό μου υλικό από το διαδίκτυο με σύγχρονα θέματα, διαλόγους, όχι απλή αφήγηση και να μην είναι φτιαχτά τα κείμενα» (Σ4).

Η καθημερινή σχεδόν ενασχόληση-διασκέδαση των μαθητών με το facebook, το skype, διάφορα forums και άλλες εφαρμογές παρακίνησε τους εκπαιδευτικούς να τα χρησιμοποιήσουν ως σύγχρονο διδακτικό παιδαγωγικό «εργαλείο»: «... στο σχολείο μας έχουμε πολλά παιδιά που ασχολούνται με το skype...» (Σ8), «...σχεδόν όλοι οι μαθητές έχουν λογαριασμό στο facebook...» (Σ6), «...τους χώρισα σε ομάδες 2-3 ατόμων και τους ανάθεσα να βρουν πληροφορίες για το περιβάλλον εργασίας εταιριών...» (Σ5).

Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και τα κινητά τηλέφωνα χρησιμοποιήθηκαν επίσης ως ένας τρόπος προσομοίωσης αποστολής επιχειρηματικών εγγράφων και επιστολών με σκοπό την εκμάθηση της σχετικής ορολογίας και όχι μόνο: «...τους έβαλα να κάνουν ρόλους. Τους χώρισα σε pairs... σε ζευγάρια.... τους έβαλα να είναι υποτίθεται συνεργάτες που στέλνουν sms για business meetings στα Αγγλικά... είχαν και σχεδιάγραμμα που τους βοήθησε... αλλά είχε αποτέλεσμα νομίζω, δηλαδή ξέρεις,... χρησιμοποίησαν τις λέξεις και το καταχάρηκαν... το έκανα και άλλες φορές ... κυρίως για το λεξιλόγιο που είναι δύσκολο και βαρετό...» (Σ7) «...ήθελα να ελέγξω αν θα μπορούσαν να καταλάβουν την ορολογία των τιμολογίων που είχαν διδαχθεί και ύστερα να συμπληρώσουν σχετικές φόρμες. Τους έστειλα με mail διάφορα τιμολόγια να τα διαβάσουν και να μου στείλουν τις φόρμες απαντημένες. Τους άρεσε η ιδέα. Σαν να δούλευαν πραγματικά σε εταιρεία...» (Σ9).

Το youtube αποτελεί επίσης ένα πολύ ενδιαφέρον εργαλείο για την προβολή αυθεντικής business language φέρνοντας τον πραγματικό επαγγελματικό κόσμο στην τάξη με σύγχρονη ορολογία, αυθεντικές καταστάσεις: «...τι να σου πω, αυτά τα καταφέρνουν καλύτερα από μένα... κατέβασαν βίντεο από το youtube... μου είπαν να δούμε ωραίες εικόνες από κτίρια, εργασιακούς χώρους, τηλέφωνα κινητά όχι τις παντόφλεςέτσι τα λένε.... που έχει το βιβλίο...» (Σ1), «... όταν ήταν να κάνουμε την ενότητα του βιβλίου για τις πωλήσεις εξοπλισμού του γραφείου και την ορολογία δεν ήθελαν ...και αυτό το χαρτί βρε παιδί μου είναι παλιό... και οι φωτογραφίες είναι λες και βλέπουμε κινούμενα σχέδια... έφεραν τα παιδιά από το διαδίκτυο και το youtube...και τα δείξαμε στην τάξη, στον υπολογιστή μου...» (Σ3), «...στην ενότητα του βιβλίου για τη γλώσσα του σώματος τους ζήτησα να μου φέρουν πληροφορίες για τις διαφορές στη γλώσσα του σώματος από διάφορα μέρη του κόσμου και μου έφεραν καταπληκτικά πράγματα από το διαδίκτυο με μικρά βιντεάκια από το youtube που έδειχνε και τις κινήσεις. Πολύ καλό, έκαναν πολύ καλή δουλειά» (Σ7).

Επίσης χρησιμοποιήθηκαν ο επεξεργαστής κειμένου και το excel για εκπαιδευτικές δραστηριότητες με την ανάθεση μαθητών σε ομάδες να καταγράψουν το λεξιλόγιο για επαναληπτικούς λόγους και τη δημιουργία προσωπικού λεξικού με την ορολογία του τομέα τους καθώς επίσης και το power point για την καταγραφή και παρουσίαση των projects: «...τους βάζω και γράφουν το λεξιλόγιο για επανάληψη και τους λέω να κάνουν το δικό τους λεξικό. Το βλέπουν σαν παιχνίδι να το κάνουν στο excel και συναγωνίζονται και μεταξύ τους ποιος θα το κάνει καλύτερα... Άσε που κάνουν και ανταλλαγή λέξεων. Ο ένας δίνει στον άλλο αυτές που δεν έχει...» (Σ8), «...και στο τέλος

κάθε ενότητας η κάθε ομάδα φέρνει το αποτέλεσμα της εργασίας της γραμμένη στον υπολογιστή. Όταν ολοκληρώνονται οι δραστηριότητες η κάθε ομάδα παρουσιάζει το τελικό αποτέλεσμα με *power point*....» (Σ9).

Χρησιμοποιήθηκαν επίσης και τα μεταφραστικά εργαλεία του διαδικτύου (*systran, google, worldlingo*), για την μετάφραση του λεξιλογίου και την κατανόηση των κειμένων, καθώς και τη δημιουργία δικού τους λεξικού: «...Έτσι κι αλλιώς έχουν τα μεταφραστικά στον υπολογιστή. Δεν τις γράφουμε εδώ όλες τις λέξεις από τα κείμενα που τους φέρνω. Τις ψάχνουν σπίτι και γλυτώνουμε και χρόνο να κάνουμε άλλα πράγματα...» (Σ2).

Συνοπτικά, στο δεύτερο ερευνητικό ερώτημα οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών έδειξαν ότι θεωρούν το λεξιλόγιο υπερβολικό, σαν έναν κατάλογο λέξεων προς αποστήθιση, ενώ αναφέρουν ότι απουσιάζουν οι συνθήκες σύμφωνα με τις οποίες θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί το λεξιλόγιο σε αυθεντικές καταστάσεις επικοινωνίας. Τα κείμενα δεν προέρχονται από αυθεντικές πηγές και δεν παρουσιάζουν σύγχρονα εργασιακά περιβάλλοντα. Για την βελτίωση του υλικού και ορμώμενοι από το μεγάλο ενδιαφέρον και την εξοικείωση των μαθητών στις νέες τεχνολογίες οι εκπαιδευτικοί εμπλούτισαν τις διδακτικές τους μεθοδολογία εφαρμόζοντας δραστηριότητες με την βοήθεια των νέων τεχνολογιών (διαδίκτυο, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, *videos*, κινητά τηλέφωνα, *skype, facebook*).

Ερωτήσεις τρίτου άξονα – Απόψεις των εκπαιδευτικών για την επίδραση της χρήσης νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία του μαθήματος Οικονομική Ορολογία (λεξιλόγιο, κείμενα)

Στο τρίτο ερευνητικό ερώτημα οι εκπαιδευτικοί κατέθεσαν τις απόψεις τους για τη χρησιμότητα των νέων τεχνολογιών και των εφαρμογών τους και την θετική ή όχι επίδρασή τους στη διδασκαλία του μαθήματος. Θεωρούν στο σύνολό τους ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών παρακινεί τους μαθητές, προωθεί την ενεργητική τους συμμετοχή στο μάθημα και τους διδάσκει πώς να μαθαίνουν και να αυτενεργούν. «...ναι, νομίζω ότι γενικά έχω μόνο να κερδίσω από το διαδίκτυο., αν μη τι άλλο, τα παιδιά δεν βαριούνται καθόλου, τι καλύτερο από αυτό;... ψάχνουν τόσα πράγματα μόνοι τουςκαι συνέχεια μαθαίνουν καινούργια για τον τομέα τους» (Σ4), «...η ενασχόληση με το διαδίκτυο διαφοροποίησε τη στάση των παιδιών για το μάθημα...» (Σ3), «...θα βρουν κάτι που τους ζητάω να ψάξουν.. και το βρίσκουν πιο ενδιαφέρον... μαθαίνουν πιο πολλά έτσι...» (Σ6).

Ισχυρίζονται ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών εφοδιάζει τους μαθητές με αυθεντικό και σύγχρονο γλωσσικό υλικό, πράγμα που δεν συμβαίνει με το βιβλίο: «...στα κείμενα που βρίσκουν μέσω διαδικτύου βλέπουν την αυθεντική γλώσσα που πρέπει να γνωρίζουν για τις ανάγκες του τομέα τους...» (Σ8), «...δεν έχει το βιβλίο κείμενα από την πραγματικότητα, είναι βαρετό. Με το ψάξιμο στο διαδίκτυο και με την ανταλλαγή απόψεων στο *facebook* τα παιδιά έρχονται πιο κοντά στο μελλοντικό εργασιακό χώρο τους» (Σ5).

Κατά την άποψή τους οι νέες τεχνολογίες μεριμνούν και για τα διάφορα μαθησιακά στυλ, υποστηρίζοντας έτσι περισσότερο τη μάθηση: «...τους βλέπεις, χαίρονται,...» (Σ2), «...είναι φυσικά στο στοιχείο τους μόλις τους λέω να στείλουν *sms* με τα κινητά τηλέφωνα για την άσκηση... Σηκώνονται από το θρανίο, κάνουν

ζευγάρια ή ομάδες των 3-4 ατόμων, και ξυπνάνε, δουλεύουν, δεν θέλουν να είναι συνέχεια στο θρανίο, ναι, τους αρέσει αυτό...» (Σ9).

Οι εκπαιδευτικοί εξέφρασαν παρόλα αυτά και την ανησυχία τους για το γεγονός ότι, η συχνή και πολύωρη χρήση των υπολογιστών μπορεί να οδηγήσει σε σχέση εξάρτησης που μπορεί να ακυρώσει το όποιο μαθησιακό όφελος. «...Τόσες ώρες που είναι στον υπολογιστή κάθε μέρα, φοβάσαι, λες μην κολλήσουν και δεν ασχολούνται με τίποτε άλλο...» (Σ8), «...δεν ξέρεις πως θα το πάρουν οι γονείς...» (Σ4).

Ερωτήσεις τέταρτου άξονα- προτάσεις-προσθήκες-βελτιώσεις.

Με βάση τις ελλείψεις που εντόπισαν κατά την εκπαιδευτική διαδικασία, οι εκπαιδευτικοί έκαναν προτάσεις για προσθήκες, αλλαγές, ή βελτιώσεις στο σύνολο του εκπαιδευτικού υλικού (και όχι μόνο) με σκοπό την ανανέωσή του. Συγκεκριμένα για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού υλικού, αλλά ειδικότερα των κειμένων -λεξιλογίου, προτείνουν ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία της Αγγλικής γλώσσας να διακρίνεται από μία συνέχεια και μία ενιαία φιλοσοφία στη μεθοδολογική του προσέγγιση, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης (Πρωτοβάθμιας/Δευτεροβάθμιας-Δημοτικό/Γυμνάσιο), μέχρι και το Λύκειο. Έτσι, οι μαθητές θα έχουν, κατά το δυνατόν, ένα ενιαίο γλωσσικό επίπεδο, ώστε να μπορούν να συμμετέχουν με επιτυχία στην μαθησιακή διαδικασία: «...καταρχήν πρέπει να γίνει, να δούμε το επίπεδο των μαθητών ρεαλιστικά...» (Σ4), «...το επίπεδο δεν είναι τόσο καλό πλέον στα ΕΠΑ.Λ...» (Σ5), «...χρειάζεται extra γραμματική, πιο πολύ θεωρία, δεν μπορούμε να φέρνουμε συνέχεια φωτοτυπίες και να τις χάνουν...» (Σ3).

Προτείνουν ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού υλικού να βασίζεται στις πραγματικές γλωσσικές ανάγκες των μαθητών, στους οποίους απευθύνεται. Επιπλέον, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι ανάγκες χρήσης της γλώσσας περιβάλλοντος γραφείου της σημερινής εποχής, και επομένως το περιεχόμενό του πρέπει να αντικατοπτρίζει αυτές τις ανάγκες. Καταθέτουν επίσης προτάσεις για την εισαγωγή αυθεντικών κειμένων με βάση τις σύγχρονες απαιτήσεις χρήσης της γλώσσας περιβάλλοντος γραφείου, σύγχρονο και ευχάριστο οπτικό υλικό (κασέτες ήχου, CDs, DVDs, videos), περιορισμό του εκτενούς λεξιλογίου και δυνατότητες σύνδεσης του υλικού με τις νέες τεχνολογίες (internet, interactive white boards): «...πρέπει να συνοδεύεται οπωσδήποτε από cd ήχου και cd εικόνας και φυσικά πρέπει να υπάρχουν και διευθύνσεις σ' αυτό το βιβλίο, σε κάθε μάθημα αν είναι δυνατόν ή σε κάθε κεφάλαιο, διευθύνσεις από, διευθύνσεις απ' το διαδίκτυο...» (Σ4), «... να μπορώ και εγώ να πάρω τα παιδιά, να πάω σε μια αίθουσα με computers ώστε μέσα από κει, μέσα απ' το συγκεκριμένο μάθημα που διδάσκουμε, μέσα απ' το computer, μέσα απ' το internet για να κάνουμε μια, να δούμε κάτι αυθεντικό, ένα βίντεο ξέρω γω...» (Σ3), «...αυτή είναι η καλύτερη προσέγγιση σήμερα. Γιατί τα παιδιά, βαριούνται τα βιβλία. Θέλουν πολύ να είναι μπροστά στους υπολογιστές....είναι αδύνατον να είσαι συνέχεια με το βιβλίο και τον πίνακα ας πούμε» (Σ6), «...εξελίσσονται τα πράγματα, πάνε μπροστά.... τα βιβλία δεν μπορεί να μείνουν πίσω. ..να είναι σωστά σχεδιασμένα, σύμφωνα με τις ανάγκες» (Σ5), «...πάλι εμάς ζητάνε να βγάλουμε το φίδι απ' την τρύπα...δεν θα αλλάξει τίποτε τέλος πάντων;...» (Σ2).

Τέλος προτείνουν να αναβαθμιστούν οι επιμορφώσεις των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες και στην διδακτική τους αξιοποίηση, ώστε να μην μείνουν «τεχνολογικά

αναλφάβητοι» και να μπορούν να εναρμονιστούν σε νέες σύγχρονες διδακτικές πρακτικές πολύ διαφορετικές από αυτές που διδάχθηκαν οι ίδιοι.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Το μάθημα «Οικονομική Ορολογία στα Αγγλικά» του τομέα Οικονομίας και Διοίκησης των ΕΠΑ.Λ. αποτελεί μέρος ενός προγράμματος σπουδών για Επαγγελματικά Λύκεια, στα οποία οι μαθητές, μετέπειτα σπουδαστές και/ή εργαζόμενοι επαγγελματίες οφείλουν εκτός από καλή γνώση των Αγγλικών να γνωρίζουν καλά και την σχετική ορολογία (Α.Ε.Σ) που αφορά τον τομέα τους. Οι ελλείψεις και οι αδυναμίες του βιβλίου στα κείμενα και στο λεξιλόγιο προβληματίσαν τους εκπαιδευτικούς που θέλησαν να υιοθετήσουν νέες μεθοδολογικές προσεγγίσεις προς όφελος των μαθητών. Το ολοένα αυξανόμενο ενδιαφέρον των μαθητών για τις νέες τεχνολογίες και η εξοικείωσή τους με αυτές, οδήγησαν τους εκπαιδευτικούς να αξιοποιήσουν τις δεξιότητες αυτές των μαθητών, εφαρμόζοντας συγκεκριμένες δραστηριότητες για την αποτελεσματικότερη εκμάθηση της γλώσσας.

Με βάση τους στόχους και τα ερευνητικά ερωτήματα αυτής της εργασίας, από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών του συγκεκριμένου μαθήματος των Α.Ε.Σ. χρησιμοποιούν ή ζητούν από τους μαθητές τους να χρησιμοποιήσουν τις νέες τεχνολογίες κατά την εκπαιδευτική διαδικασία και πιστεύουν ότι αυτές επιδρούν θετικά στην επίτευξη του μαθησιακού στόχου. Τα ευρήματα της έρευνας αυτής συμφωνούν με τα όσα αναφέρονται στη βιβλιογραφία σχετικά με την χρήση των νέων τεχνολογιών, ως αποτελεσματικών διδακτικών μέσων για την διδασκαλία των Α.Ε.Σ. (Mc Enery & Wilson, 1996· Yোগman & Kaylani, 1996· Dudley Evans & St John, 1998· Pearson, 1998· Carbajosa Palmero, 2003· Perez Canaro & Amagro Esteban, 2005· Jiajing, 2007· Harding, 2007· Σακελλαροπούλου, 2002· Τελλίδου, 2004· Χροσοχός & Κοσοβίτσα, 2007-2008).

Από τους εκπαιδευτικούς σχεδιάστηκαν διάφορες δραστηριότητες με βάση τις νέες τεχνολογίες, όπως το διαδίκτυο και τα μεταφραστικά του εργαλεία (Sysstran, google, worldlingo) που χρησιμοποιήθηκαν για την εύρεση πληροφοριών και λεξιλογίου, ενώ ο επεξεργαστής κειμένου και το excel χρησιμοποιήθηκαν για την καταγραφή και συμπλήρωση και ταξινόμηση του προσωπικού λεξικού των μαθητών με σκοπό την οργάνωση του λεξιλογίου, τον εμπλουτισμό του και την επανάληψή του. Κατά την άποψη των καθηγητών οι δραστηριότητες αυτές ενίσχυσαν το ενδιαφέρον και την αυτοεκτίμηση των μαθητών για την ικανότητά τους στο μάθημα.

Τα sites κοινωνικής δικτύωσης και επικοινωνίας, (facebook, skype, forums), χρησιμοποιήθηκαν για να γεφυρώσουν το χάσμα της απόστασης στην προσπάθεια των μαθητών να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις των projects. Η χρήση των συγκεκριμένων sites ενίσχυσε την συνεργατική μάθηση και προώθησε την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία. Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και τα κινητά τηλέφωνα χρησιμοποιήθηκαν ως εργαλεία σε παιχνίδια ρόλων και προσομοίωσης βοηθώντας τους μαθητές να αποκτήσουν αυθεντικούς λόγους χρήσης του λεξιλογίου και κατανόησης κειμένων. Τα videos και youtube χρησιμοποιήθηκαν από τους μαθητές ως συνοδευτικό οπτικοακουστικό υλικό των κειμένων συνδέοντας την πραγματική ζωή με την σχολική αίθουσα.

Οι εκπαιδευτικοί εκφράζουν την δυσaráσκείά τους για το γεγονός ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών ήταν καθαρά δική τους πρωτοβουλία. Πρέπει τα νέα αναλυτικά

προγράμματα όλων των μαθημάτων να περιλάβουν και την διδακτική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών. Επειδή οι νέες τεχνολογίες εξελίσσονται ραγδαία οι εκπαιδευτικοί στο σύνολό τους επιθυμούν να επιμορφωθούν σε αυτές και να τις εντάξουν στη διδασκαλία τους. Τέλος, για την βελτίωση του βιβλίου και της δεξιότητας κατανόησης γραπτού λόγου προτείνουν την εισαγωγή αυθεντικών κειμένων με βάση τις σύγχρονες απαιτήσεις χρήσης της γλώσσας περιβάλλοντος γραφείου, σύγχρονο και ευχάριστο οπτικό υλικό (κασέτες ήχου, CDs, DVDs, videos), περιορισμό του εκτενούς λεξιλογίου και δυνατότητες σύνδεσης του υλικού με τις νέες τεχνολογίες (internet, interactive white boards).

Οι εκπαιδευτικοί επίσης επισήμαναν και την ανάγκη χρήσης των νέων τεχνολογιών και όχι την κατάχρησή τους που μπορεί να οδηγήσει τους νέους σε σχέσεις εξάρτησης που ακυρώνουν τα όποια θετικά μαθησιακά αποτελέσματα προκύπτουν.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Αθανασίου, Α. (2000). *Μέθοδοι και τεχνικές έρευνας στις επιστήμες της Αγωγής*. Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Διαμαντάκου, Κ., Ντάβου, Μ. & Πανούσης Γ. (2001). *Νέες Τεχνολογίες και Παλαιοί Φόβοι στο Σχολικό Σύστημα*. Εκδόσεις: Παπαζήση.

Ιωσηφίδης, Θ. (2003). *Ανάλυση Ποιοτικών Δεδομένων στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Εκδόσεις: Κριτική.

Κανταρίδου, Ζ. & Υψηλάντης, Γ. (2003). *Έκθεση για τη βέλτιστη μεθοδολογία στη διδασκαλία αγγλικής γλώσσας για ακαδημαϊκούς σκοπούς στο πανεπιστήμιο*. Ανακτήθηκε στις 10/2/2009 από τη διεύθυνση http://afroditi.uom.gr/rc/paradotea/upoergo_1/5Parad11.doc.

Κόκκος, Α. (2007). *Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών*. Εκπαιδευτικό Υλικό για τους Εκπαιδευτές Θεωρητικής Κατάρτισης. ΑΘΗΝΑ: ΕΚΕΠΙΣ.

Κυρίδης, Α., Δρόσος, Β. & Τσακιρίδου, Ε. (2003). *Ποιος φοβάται τις νέες τεχνολογίες; Οι απόψεις και οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για την εισαγωγή της Πληροφορικής Επικοινωνιακής Τεχνολογίας στο Ελληνικό-Δημοτικό Σχολείο*. Εκδόσεις: Τυπωθήτω.

Λάζος, Γ. (1998). *Το Πρόβλημα της Ποιοτικής Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Εκδόσεις: Παπαζήση.

Νόμος 1566/1985. *Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις*. Παρατηρήσεις. Ανακτήθηκε στις 22/10/2015 από τη διεύθυνση http://www.mech.ntua.gr/gr/selections/law/files_law/N_1566_1985.pdf.

Νόμος 3475/2006. *Οργάνωση και λειτουργία της Δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις*. Ανακτήθηκε στις 20/10/2015 από τη διεύθυνση: <https://nomoi.info/%CE%A6%CE%95%CE%9A-%CE%91-146-2006-%CF%83%CE%B5%CE%BB-1.html>

Σακελλαροπούλου, Α. (2002). Το Internet και η Διδασκαλία του ESP (English for Specific Purposes). Στο Α. Δημητρακοπούλου (Επιμ.) *Πρακτικά 3ου Συνεδρίου ΕΤΠΕ με θέμα «Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση»*, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος, Εκδόσεις Καστανιώτη, σσ. 421-480.

Σηφάκης, Ν. (2000). *Teaching English for Specific Purposes*. Πάτρα: ΕΑΠ.

Τελλίδου, Δ. (2004). Αξιοποίηση του Παγκόσμιου Ιστού στη Διδασκαλία της Αγγλικής γλώσσας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. *Πρακτικά 4^ο Συνέδριο ΕΤΠΕ*, Παν/μιο Αθηνών, σσ. 478-480.

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2000). *Εργασίες Σύγχρονου Γραφείου, Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια. Τομέας Οικονομίας και Διοίκησης*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2002). *Εργασιακό Περιβάλλον του Τομέα – Τ.Ε.Ε Οικονομίας και Διοίκησης*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο – (2005). *Τομέας Οικονομίας και Διοίκησης. Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα Αγγλική Ορολογία στα Αγγλικά*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.

Χρυσόχοος, Ι. & Κοσοβίτσα, Κ. (2007-2008). *Οδηγίες για τη διδασκαλία της Αγγλικής γλώσσας στο Ημερήσιο και στο Εσπερινό ΕΠΑΛ*. Ανακτήθηκε στις 23/10/2015 από τη διεύθυνση <http://dide.flo.sch.gr/Links/EPAL-DidaskaliaXenisGlossas.pdf>

Allwright, J. & Allwright, R. (1977). An approach to the teaching of medical English. In S. Holden, (Ed.), *English for specific purposes*, pp. 58-62.

Allwright, R. (1981). What do we want teaching materials for? *ELT Journal*, 36, pp. 5-18.

Askari Arani, J. (2004). The effect of ICT-based teaching method on medical students' ESP learning. *Journal of Medical education*, 4, pp. 81-83.

Carbajosa Palmero, N. (2003). *The ESP teacher as a materials designer: a practical example*. Ανακτήθηκε στις 18/10/2015 από τη διεύθυνση <http://institucional.us.es/revistas/elia /4/11.%20carbajosa.pdf>

Cohen, L. & Manion, L. (2000). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. ΑΘΗΝΑ: Μεταίχμιο.

Coffey, B. (1984). State of the art article-ESP: English for specific purposes, *Language Teaching*, 17, pp. 2-16.

Dudley Evans T. (1985). *Writing Laboratory reports*. Nelson Wadsworth.

Dudley Evans T. & St John M.J. (1998). *Developments in English for Specific Purposes: A multi-disciplinary approach*. Cambridge: Cambridge University Press.

Harding, K. (2007). *English for Specific Purposes*. Oxford: Oxford University Press.

Hutchinson, T. & Waters, A. (1984). How communicative is ESP? *ELT Journal*, 38, pp.108-113.

Jiajing, G. (2007). *Designing an ESP course for Chinese University Students of Business*. Ανακτήθηκε στις 21/10/2015 από τη διεύθυνση: http://www.esp-world.info/Articles_24/Business%20English.htm

Mason, J. (2003). *Η Διεξαγωγή της Ποιοτικής Έρευνας*. Εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα.

Mc Enery, T. & Wilson, A. (1996). *Corpus Linguistics*. Edinburg: Edinburg Uno Press.

O'Neill, R. (1981). Why use textbooks? *ELT Journal*, 36, pp. 104-11.

Pearson, J. (1998). *Terms in Context*. Amsterdam: John Benjamins.

Perez C. & Amagro E. (2005). *Authenticity in The Teaching of ESP: Evaluation Proposal*. Ανακτήθηκε στις 24/10/2015 από τη διεύθυνση http://www.sdutsj.edus.si/ScriptaManent /2005_1/Perez_Almagro.html

Yates, C. (1977). Commercial English-some notes. In S. Holden, (Ed.), *English for specific purposes*, pp. 47-49. ΜΕΡ/Macmillan.

Swales, J. (1980). ESP: The Textbook Problem. *The ESP Journal*, 1, pp. 11-12.

Swales, J. (1985). *Episodes in ESP*. Oxford: Pergamon Press.

Woods, P. (1999). Ποιοτική έρευνα. Στο: Bird M., Hammersley M., Gomm R. & Woods P. (Eds), *Εκπαιδευτική Έρευνα στην Πράξη-Εγχειρίδιο Μελέτης* (147-219), ΠΑΤΡΑ: ΕΑΠ.

Yogman, J. & Kaylani, C. (1996). ESP program design for mixed level students. *English for Specific Purposes*, 15, pp. 311-24.